

OSOBY UPRAWNIONE DO KIEROWANIA POJAZDAMI

1. **Kierującym pojazdem może być osoba**, która osiągnęła wymagany wiek i jest sprawna pod względem fizycznym i psychicznym oraz spełnia jeden z następujących warunków:
 - posiada umiejętność kierowania pojazdem w sposób niezagrażający bezpieczeństwu, nieutrudniający ruchu drogowego i nienarażający kogokolwiek na szkodę oraz odpowiedni dokument stwierdzający posiadanie uprawnienia do kierowania pojazdem;
 - odbywa w ramach szkolenia naukę jazdy;
 - zdaje egzamin państwowy.
2. Kierującym pojazdem może być również osoba, która odbywa szkolenie w ramach kwalifikacji wstępnej, kwalifikacji wstępnej przyspieszonej, kwalifikacji wstępnej uzupełniającej lub kwalifikacji wstępnej uzupełniającej przyspieszonej, o których mowa w przepisach rozdziału 7a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.4), i jest sprawna pod względem fizycznym i psychicznym.
3. Osoba niepełnosprawna pod względem fizycznym może być kierującym, jeżeli uzyskała orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem.
4. Osoba, która ukończyła 18 lat, nie jest obowiązana do posiadania dokumentu stwierdzającego posiadanie uprawnienia do kierowania rowerem lub pojazdem zaprzęgowym.

Dokumentem stwierdzającym posiadanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów składającym się z pojazdu silnikowego i przyczepy lub naczepy jest

1. wydane w kraju:
 - prawo jazdy,
 - pozwolenie wojskowe,
 - międzynarodowe prawo jazdy;
2. wydane za granicą:
 - międzynarodowe prawo jazdy, określone w Konwencji o ruchu drogowym, podpisanej w Genewie dnia 19 września 1949 r. (Dz. U. z 1959 r. Nr 54, poz. 321 i 322),
 - krajowe lub międzynarodowe prawo jazdy, określone w Konwencji o ruchu drogowym, sporządzonej w Wiedniu dnia 8 listopada 1968 r. (Dz. U. z 1988 r. Nr 5, poz. 40 i 44),
 - krajowe prawo jazdy wydane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
 - zagraniczny dokument wojskowy, określony w umowach międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska.

Kierowca może posiadać tylko jedno ważne prawo jazdy. Przepis ten nie dotyczy międzynarodowego prawa jazdy oraz krajowego prawa jazdy osoby, o której mowa w art. 10 ust. 3. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie jest uznawane za ważne prawo jazdy wydane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli na terytorium któregośkolwiek z tych państw to prawo jazdy zostało zatrzymane lub czasowo albo na stałe cofnięto posiadane uprawnienie do kierowania pojazdem.

Prawo jazdy krajowe stwierdza posiadanie uprawnienia do kierowania odpowiednio motorowerem, pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów:

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- w ruchu międzynarodowym na terytorium:

- państw-stron Konwencji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o kierujących pojazdami z wyjątkiem kierowania motorowerem lub ciągnikiem rolniczym,
- państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)

Międzynarodowe prawo jazdy stwierdza posiadanie uprawnienia do kierowania odpowiednim pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów w ruchu międzynarodowym na terytorium państw-stron Konwencji, z wyjątkiem kierowania ciągnikiem rolniczym. Międzynarodowe prawo jazdy jest ważne łącznie z krajowym prawem jazdy.

Prawo jazdy stwierdza posiadanie uprawnienia do kierowania:

1) kategorii AM:

- a) motorowerem,
- b) czterokołowcem lekkim;

2) kategorii A1:

- a) motocyklem o pojemności skokowej silnika nieprzekraczającej 125 cm³, mocy nieprzekraczającej 11 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającym 0,1 kW/kg,
- b) motocyklem trójkołowym o mocy nieprzekraczającej 15 kW,
- c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;

3) kategorii A2:

- a) motocyklem o mocy nieprzekraczającej 35 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającym 0,2 kW/kg, przy czym nie może on powstać w wyniku wprowadzenia zmian w pojeździe o mocy przekraczającej dwukrotność mocy tego motocykla,
- b) motocyklem trójkołowym o mocy nieprzekraczającej 15 kW,
- c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;

4) kategorii A:

- a) motocyklem,
- b) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;

5) kategorii B1:

- a) czterokołowcem,
- b) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;

6) kategorii B:

- a) pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t, z wyjątkiem autobusu i motocykla,
- b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a oraz z przyczepy lekkiej,
- c) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a, oraz z przyczepy innej niż lekka, o ile łączna dopuszczalna masa całkowita zespołu tych pojazdów nie przekracza 4.250 kg, z zastrzeżeniem ust. 2,
- d) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;

7) kategorii C1:

- a) pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t i nieprzekraczającej 7,5 t, z wyjątkiem autobusu,
- b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a oraz z przyczepy lekkiej,
- c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;

8) kategorii C:

- a) pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t, z wyjątkiem autobusu,
- b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a oraz z przyczepy lekkiej,
- c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;

9) kategorii D1:

- a) autobusem przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu nie więcej niż 17 osób łącznie z kierowcą, o długości nieprzekraczającej 8 m,
- b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a oraz z przyczepy lekkiej,
- c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;

10) kategorii D:

- a) autobusem,
- b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a oraz z przyczepy lekkiej,
- c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;

11) kategorii T:

- a) ciągnikiem rolniczym lub pojazdem wolnobieżnym,
- b) zespołem pojazdów złożonym z ciągnika rolniczego z przyczepą (przyczepami) lub pojazdem wolnobieżnym z przyczepą (przyczepami),
- c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;

12) kategorii B+E, C+E lub D+E

- pojazdem określonym odpowiednio w prawie jazdy kategorii B, C lub D, łącznie z przyczepą (przyczepami), przy czym w zakresie kategorii B+E dopuszczalna masa całkowita ciągniętej przyczepy nie może przekraczać 3,5 t;

13) kategorii C1+E

- zespołem pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 12 t, składającym się z pojazdu ciągnącego określonego w prawie jazdy kategorii C1 i przyczepy;

14) kategorii D1+E 4

- zespołem pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 12 t, składającym się z pojazdu ciągnącego określonego w prawie jazdy kategorii D1 i przyczepy;

15) kategorii B i C1+E, B i D1+E, B i C+E lub B i D+E

- zespołem pojazdów określonym w prawie jazdy kategorii B+E;

16) kategorii C+E i D

– zespołem pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii D+E.

Dokumentem stwierdzającym posiadanie uprawnienia do kierowania:

- 1) tramwajem – jest pozwolenie na kierowanie tramwajem;
- 2) rowerem – jest karta rowerowa lub prawo jazdy kategorii AM, A1, B1 lub T
– w przypadku osób, które nie ukończyły 18 lat;
- 3) pojazdem zaprzęgowym – jest karta rowerowa lub prawo jazdy kategorii AM, A1, B1 lub T
– w przypadku osób, które nie ukończyły 18 lat.

Kierujący tramwajem może posiadać tylko jedno ważne pozwolenie na kierowanie tramwajem.

Wymagany minimalny wiek do kierowania wynosi:

- 1) 14 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii AM;
- 2) 16 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii A1, B1 i T;
- 3) 18 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii A2, B, B+E, C1 i C1+E;
- 4) 20 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii A, jeżeli osoba co najmniej od 2 lat posiada prawo jazdy kategorii A2;
- 5) 21 lat – dla motocykli trójkołowych o mocy przekraczającej 15 kW, jeżeli osoba posiada prawo jazdy kategorii A;
- 6) 21 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii C, C+E, D1 i D1+E, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 1, ust. 3 pkt 2 oraz art. 9;
- 7) 24 lata – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii:
 - a) A – jeżeli osoba nie posiadała co najmniej przez 2 lata prawa jazdy kategorii A2,
 - b) D i D+E, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 2, ust. 3 pkt 3 oraz art. 9;
- 8) 21 lat – dla tramwaju;
- 9) 15 lat – dla pojazdu zaprzęgowego;
- 10) 10 lat – dla roweru;
- 11) 17 lat – dla roweru wieloosobowego lub przewożącego inną osobę;
- 12) 13 lat – dla jadącego po jezdni wózka inwalidzkiego;
- 13) 21 lat – dla kolejki turystycznej.

Dla osób, które uzyskały kwalifikację wstępną określoną w przepisach rozdziału 7a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, minimalny wiek do kierowania pojazdami określonymi w prawie jazdy kategorii:

- 1) C i C+E wynosi 18 lat;
- 2) D i D+E wynosi 21 lat.

Dla osób, które uzyskały kwalifikację wstępną przyspieszoną, określoną w przepisach rozdziału 7a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, minimalny wiek do kierowania pojazdami określonymi w prawie jazdy kategorii D i D+E wynosi:

- 1) 23 lata lub
- 2) 21 lat, z tym że taka osoba może kierować wyłącznie pojazdami wykonującymi regularne przewozy osób na liniach komunikacyjnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym na trasie nieprzekraczającej 50 km.

Prawo jazdy jest wydawane przez starostę, na wniosek osoby zainteresowanej, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej.

Międzynarodowe prawo jazdy jest wydawane przez każdego starostę, na wniosek osoby zainteresowanej, za opłatą na podstawie krajowego prawa jazdy. Międzynarodowe prawo jazdy jest wydawane na okres 3 lat, nie dłużej jednak niż na okres ważności krajowego prawa jazdy.

Pozwolenie wojskowe jest wymieniane przez starostę na prawo jazdy tej samej kategorii. Osoba niespełniająca wymagań w zakresie wieku może otrzymać prawo jazdy z ograniczeniem do kierowania określonymi pojazdami.